

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda

**GOSPODARENJE OTPADOM
MORA SE OSIGURATI TAKO DA
OTPAD KOJI PREOSTAJE NAKON
POSTUPKA OBRADE I KOJI SE
ZBRINJAVA ODLAGANJEM NE
PREDSTAVLJA OPASNOST ZA
BUDUĆE GENERACIJE.**

NAČELA GOSPODARENJA OTPADOM

3 čarobne riječi gospodarenja otpadom

SMANJ!

RECIKLIRAJ!

PONOVNO
UPOTRIJEBI!

1

“načelo onečišivač plaća” – proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom, te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad

2

“načelo blizine” – obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš

3

“načelo samodostatnosti” – gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada

4

“načelo sljedivosti” – utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu

OTPAD ODIJELI, PRIRODU RAZVESELI!

OTPAD ODIJELI, PRIRODU RAZVESELI!

RED PRVENSTVA GOSPODARENJA OTPADOM

SPREČAVANJE

PONOVNO KORIŠTENJE

RECIKLIRANJE

OPORABA

ODLAGANJE

Sprečavanje nastanka otpada je najpoželjnija opcija! Mjere kojima se smanjuju količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda.

Priprema za ponovnu uporabu Postupci uporabe kojima se proizvodi ili dijelovi proizvoda koji su postali otpad provjerom, čišćenjem ili popravkom, pripremaju za ponovnu uporabu bez dodatne prethodne obrade.

Recikliranje je proces materijalne *oporabe** otpada koji uključuje prikupljanje i izdvajanje korisnih materijala koji će poslužiti za izradu novih proizvoda (za istu ili drugu svrhu).

Oporaba* otpada je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu. Otpad se može materijalno i/ili energetski oporabiti. Energetsku oporabu čine složeni tehnološki procesi u kojima se otpad obrađuje i iz njega se dobiva gorivo te toplinska ili električna energija. Poznati primjer postrojenja za energetsku oporabu otpada su spalionice otpada u kojima nastaje električna ili toplinska energije.

Odlaganje Najmanji udio otpada bi trebao završiti na odlagalištima. Odlagališta su velik ekološki problem koji se može izbjeći pravilnim gospodarenjem otpadom.

OTPAD ODIJELI, PRIRODU RAZVESELI!

OTPAD ODIJELI, PRIRODU RAZVESELI!

SPRJEČAVANJE NASTAJANJA OTPADA

Mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad.

Proizvođači moraju biti odgovorni u dizajnu (s posebnim naglaskom na ambalažu) i proizvodnji proizvoda i tako utjecati na sprječavanje nastanka otpada. Potrošači su dužni otpad odvajati i omogućiti ponovnu upotrebu proizvoda ili recikliranje.

Svatko od nas može spriječiti nastajanje otpada prateći jednostavne savjete u svakodnevnom životu.

Kako?

- Izbjegavati jednokratne proizvode (plastične vrećice, upaljače, baterije, plastični pribor za jelo i piće, slamke i sl.).
- Kupovati proizvode u rinfuzi, proizvode s malo ambalaže ili proizvode pakirane u ambalaži koja se može koristiti više puta.
- Kupovati razumno, kupovati samo ono što nam je zaista potrebno i birati robu s duljim vijekom upotrebe.
- Smanjiti otpad od hrane.

- Koristiti proizvode od recikliranih materijala (proizvodi od recikliranog papira, metala, stakla, drva ili plastike).
- Koristiti proizvode pakirane u povratnu ambalažu. Kupujte namirnice planski i u količini koja vam stvarno treba. Sastavite popis prije kupovine.
- Pravilno pohranjujte hranu u skladu s uputama za određenu namirnicu. Višak hrane zamrzните.
- Birajte jedno veće pakiranje umjesto više manjih kako bi se smanjila količina nepotrebne ambalaže.
- Pazite na rokove trajanja proizvoda. Ako neki proizvod ne namjeravate odmah upotrijebiti, tražite onaj s dužim rokom trajanja.
- Ostatke voća i povrća pretvorite u gnojivo. Kompostirajte!
- Koristite platnene vrećice ili već korištene plastične vrećice.

Koristite platnene vrećice umjesto plastičnih!

Uvijek možete imati jednu platnenu vrećicu u svom automobilu ili na radnom mjestu kako biste izbjegli kupovanje plastičnih!

Koristite punjive baterije!

Punjive baterije mogu se puniti i do nekoliko stotina puta.

Ovisno o učestalosti korištenja i načinu rukovanja punjive baterije mogu se koristiti i nekoliko godina.

Koristite proizvode od recikliranih materijala ili kvalitetnijih materijala za višekratnu upotrebu!

U poslovnom okruženju koristite papirnate ručnike od recikliranog papira!

Umjesto jednokratnih plastičnih čašica za kavu, koristite porculansku šalicu!

Racionalno koristite prehrambene proizvode.

U Europskoj uniji godišnje nastaje oko 88 milijuna tona otpada od hrane.

- Etičko pitanje
- Veliki troškovi
- Iscrpljivanje prirodnih resursa
- Razgradnjom otpada od hrane nastaju staklenički plinovi

Koristite štedljive žarulje!

Smanjuje se potrošnja električne energije.
Imaju puno dulji vijek trajanja od klasičnih žarulja.

KUĆNO KOMPOSTIRANJE

Najpovoljniji način postupanja s biootpadom:

- U periodu kraćem od godine dana (od 9 do 12 mjeseci, ovisno o količini tvari i sastavu biootpada) biootpad postaje kvalitetan kompost koji može oplemeniti bilo koji tip tla.
- U kućnom otpadu biootpad ima težinski udjel od 30% do 40%.

Kompostiranjem biootpada smanjuje se jedna trećina otpada u kućanstvu.

U BIOOTPAD SPADA: ostaci voća i povrća, ljuske jajeta, talog kave, vrećice čaja, kruh i peciva, trava, lišće, granje svijeće, otpalo voće, zemlja iz lonaca za cvijeće, kora drveta, korov, kosa, dlaka, slama, piljevina, iverje, božićna drvca, papirnate maramice, manje količine papira bez boje, pepeo od izgaranja drva, izmet životinja (u manjim količinama)

ZA KOMPOSTIRANJE NIJE POGODNO: pepeo od izgaranja ugljena (uključujući i drveni ugljen), obojeni papir, meso, riba, mlijeko i mliječni proizvodi, cigarete i duhan, kuhani ostaci biljaka, bolesni dijelovi biljaka, sav otpad koji nije organskog porijekla (metali, baterije, lijekovi, plastika, ostaci od lakova i boja, bilo kakve kemikalije itd.), vrećice od usisivača, kosti, koža, masti, ulja, obojeno drvo, tiskovine

Napravite vlastiti kompost!

GDJE kompostirati?

- U dvorištu/vrtu.
- Odaberite mjesto koje je zaštićeno od izravnih udara vjetrova, izbjegavati hladne i mračne pozicije.
- Kompostiranje je urednije ako se prostor za kompostiranje ogradi.
- Odabrati drvenu, žičanu ili plastičnu konstrukciju koja na dnu nema podlogu ili ima probušene rupe (do 1 m²).
- Moguće je i kompostiranje u hrpama, bez ograđivanja (minimalna površina za kompostiranje u hrpama je 3 m²).

Kompostiranje na hrpi

Plastični komposter

Žičani komposter

Drveni komposter

AKO kompostirati?

1 Na dnu kompostera postaviti grančice i lišće kako bi se omogućilo prozračivanje biootpada. Na podlogu od granja i lišća postaviti tanak sloj vrtnje zemlje ili komposta. Prije postavljanja biootpada u komposter usitniti krupne komade (usitniti komade veće od 5 cm).

2 Naizmjenično slagati slojeve biootpada (debljine oko 20 cm) i tanke slojeve zemlje ili komposta dok hrpa ne dosegne visinu od 1,2 m. Kao završni sloj postaviti prekrivni materijal (jutena vreća, trava, sijeno ili slama).

3 Kompost treba redovito miješati, u početku svakih 5-6 tjedana, zatim svaka sljedeća 2 do 3 mjeseca.

4 Nakon 9 do 12 mjeseci kompost je zreo, tamno smeđe do crne boje je i u njemu se više ne prepoznaju otpadci koji su ubačeni u komposter.

Kompostom možete obogatiti tlo i prihraniti biljke. Ako ćete kompost koristiti u lončanicama preporučuje se prosijavanje na situ s veličinom rupa manjom od 0,5 cm.

Otpadni biljni materijal ponovo možete iskoristiti u za stvaranje komposta.

PONOVNA UPOTREBA PREDMETA

Vrste otpada pogodne za ponovnu uporabu:

- Tekstil, odjeća i obuća
- Električni i elektronički uređaji (hladnjaci, ledenice, pećnice, strojevi za pranje rublja i posuđa, televizori, električne grijalice, multimedijski uređaji itd.)
- Namještaj (ormari, kreveti, madraci, stolovi, stolci itd.)
- Roba široke potrošnje (tanjuri, pribor za jelo i posuđe, knjige, igračke, sportska oprema, bicikli, dječja oprema, kolica, umjetnički i ukrasni predmeti itd.)
- Građevinski materijal
- Automobilski dijelovi

Pronalaženje nove namjene predmeta!

Ambalažu pokušajte ponovo iskoristiti, budite kreativni! Staru odjeću možemo iskoristiti kao krpe za čišćenje.

Ponovna upotreba starih predmeta!

Obnovite stari namještaj. Popravite neispravne uređaje umjesto kupovine novih.

Doniranje predmeta koji se više ne koriste ili su višak

Umjesto bacanja predmeta koje više ne koristimo, možemo ih pokloniti.

Bilješke

[illegible]

Kontakt:

Grad Donja Stubica

Trg Matije Gupca 20/II

49240 Donja Stubica

Telefon: +385 49 286 141

E-mail: stubica@kr.t-com.hr

Web stranica:

www.donjastubica.hr

Za više informacija o EU fondovima:

Ministarstvo regionalnog razvoja
i fondova Europske unije

www.mrrfeu.hr

Europski strukturni i investicijski fondovi

www.strukturnifondovi.hr

„Sadržaj vodiča isključiva je odgovornost Grada Donja Stubica“